

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

“ ____ ” ____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік та аудит операцій з надходження та використання виробничих
запасів на промислових підприємствах на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»»

(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗВФН група бзф1м

Корсунова Юлія Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Добрунік Тетяна Пилипівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ В ОБЛІКОВІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	6
1.1. Сутнісні характеристики виробничих запасів промислових підприємств	6
1.2. Регламентація обліку виробничих запасів	12
1.3. Управлінські аспекти обліку виробничих запасів	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	29
2.1. Загальна характеристика діяльності, організації обліку та звітності ТОВ «Телекарт-Прилад».....	29
2.2. Організаційно-практичні аспекти обліку виробничих запасів на підприємстві	41
2.3. Напрямки удосконалення обліку виробничих запасів.....	54
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА АУДИТ В СИСТЕМІ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ.....	62
3.1. Аналіз забезпеченості та ефективності використання виробничих запасів	62
3.2. Методичні аспекти аудиту виробничих запасів.....	75
3.3. Напрямки удосконалення аналітичного забезпечення управління виробничими запасами на підприємстві.....	80
ВИСНОВКИ.....	87
Список використаних джерел.....	93
Додатки.....	99

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Виробничі запаси грають ключову роль для промислових підприємств і мають велике значення для їхньої ефективної діяльності. Важливо зазначити, що управління виробничими запасами повинно бути збалансованим, оскільки надмірні або недостатні запаси можуть впливати на ефективність та фінансову стабільність підприємства. Збереження певних рівнів виробничих запасів допомагає підприємству більш ефективно вирішувати можливі затримки в постачанні або ризики, пов'язані з коливаннями виробництва чи попитом. Важливо зазначити, що управління виробничими запасами повинно бути збалансованим, оскільки надмірні або недостатні запаси можуть впливати на ефективність та фінансову стабільність підприємств. Наявність виробничих запасів полегшує можливість розширення виробництва без необхідності чекати на поставки матеріалів. Забезпечення правильного рівня виробничих запасів вимагає ефективного управління запасами. Інформаційною базою задля прийняття управлінських рішень є обліково-аналітична інформація, що формується за даними бухгалтерського, управлінського обліку, результатами проведення аналітичної діагностики стану та використання виробничих запасів. Підтвердженням достовірності обліку є результати аудиторської перевірки. Відтак дослідження питань з обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів є досить актуальним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів на вітчизняних підприємствах безперервно досліджуються провідними науковцями, серед яких: Бабенко Л. В., Бойко О.О., Беляєва Л.А., Бондаренко О. М., Васильєва В. Г., Гавриличенко Є., Галустян А.В., Гончарук С.М., Коновалова, О. В. Кривешко О. В., Лищенко О. Г., Максименко І.Я., Меліхова Т.О., Очеретько Л.М., Пеняк Ю. С., Рудь О. О., Писаренко Т.М., Подмешальська Ю.В., Подолянчук О.А., Радіонова Н. Й., Рогова Д.О., Тищенко С. В. Роєва О.С. Семенова С. М., Степаненко О.І., Томчук В., Шевченко Л. Я. та ін.

Мета і завдання роботи. Метою є дослідження теоретичних аспектів та здійснення практичних досліджень облікового забезпечення, аналізу та аудиту операцій з виробничими запасами на промислових підприємствах.

Для досягнення зазначеної мети вирішено наступні **завдання**:

- охарактеризувати сутнісні характеристики та надати класифікацію виробничих запасів;
- вивчити нормативну регламентацію основні принципи ведення обліку виробничих запасів;
- визначити управлінські аспекти операцій з виробничими запасами;
- надати загальну характеристику діяльності, організації обліку та звітності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- представити документальне забезпечення та відображення основних операцій з обліку виробничих запасів на досліджуваному підприємстві;
- надати рекомендації з удосконалення обліку виробничих запасів на підприємстві;
- провести аналітичну діагностику стану та ефективності використання виробничих запасів;
- окреслити методику здійснення аудиту виробничих запасів;
- здійснити моделювання ефективності використання виробничих запасів на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процес надходження, зберігання та використання виробничих запасів на ТОВ «Телекарт-Прилад»

Предметом дослідження є теоретичні, організаційно-методичні та практичні аспекти обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів на промислових підприємствах.

Методи дослідження. В процесі написання кваліфікаційної роботи було використано наступні методи. Загальне опрацювання літературних джерел та виокремлення специфіки обліку виробничих запасів на промислових підприємствах досліджувалося за допомогою методів порівняння, конкретизації, спостереження, вибірки. Також було використано аналітичні методи при

проведенні діагностики основних показників діяльності підприємства, стану та ефективності використання виробничих запасів. А саме методи порівняльного аналізу, графічні та табличні методи, побудова рядів динаміки. Для дослідження впливу ефективності використання виробничих запасів на результати діяльності підприємства було застосовано метод економіко-статистичного моделювання – кореляційно-регресійний аналіз. Для формулювання висновків дослідження застосовано методи наукової абстракції та узагальнення.

Інформаційною базою при написанні кваліфікаційної роботи слугували законодавчо-правові документи України, які регламентують облік та аудит виробничих запасів, монографії та фахові статті вітчизняних науковців у сфері фінансового та управлінського обліку, професійні періодичні публікації фахівців-практиків у сфері обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами. Практичні аспекти було досліджено за офіційними матеріалами промислового підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артеменко Н.В. Виробничі запаси: особливості обліку та методичні засади проведення аудиту. *Економіка та суспільство*. 2017. Випуск 12. С. 665-670.
2. Бабенко Л. В., Васильєва, В. Г., Коновалова, О. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 90-96. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/166-16>
3. Беляєва Л.А., Кучма Л.О. Вплив оцінки використання виробничих запасів на підприємстві для ухвалення ефективних управлінських рішень. *Економіка і суспільство* 2018. Випуск 18. С. 862-868.
4. Belyayeva L. A., Penyak, Y. S., Mentey O. S. Аналітичне забезпечення системи управління виробничими запасами. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2018. № 1(24) С. 71–79. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i24.128231>
5. Бондаренко О. М., Титаренко А. Д. Економічна сутність та класифікація запасів: обліковий та управлінський аспекти. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 2. С. 63–67. DOI: [10.32702/2306-6814.2020.2.63](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.2.63)
6. Бондаренко Н., Фелонюк О. Організація складського обліку виробничих запасів на підприємстві *Облік і фінанси*. 2021. № 2 (92). С. 11-18. DOI: [10.33146/2307-9878-2021-2\(92\)-11-18](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-2(92)-11-18)
7. Бюджетування в управлінні: конспект лекцій [Електронний ресурс] / Скоробогатова Н. Є. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 155 с.
8. Гавриличенко Є. Методичні засади проведення внутрішнього аудиту матеріально-виробничих запасів підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 27. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-43>
9. Галустян А.В., Кононова О.Є. Організаційні аспекти та методика внутрішнього аудиту виробничих запасів підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Випуск 2 (07). С. 269-274.

- 10.Гамова О.В., Феофанов Л.К., Ракитянська Ю.В. Шляхи вдосконалення обліку і аудиту виробничих запасів на складах ПрАТ «Дніпроспецсталь». *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 3. С. 57-62
- 11.Гончарук С.М., Бойко О.О. Сучасний стан та напрямки вдосконалення обліку виробничих запасів за національними та міжнародними стандартами. *Молодий вчений*. 2023. № 7 (119). С. 74-78. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-7-119-14>
- 12.Коваль Л.В. Облікова політика щодо запасів. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 1. С. 101-110.
- 13.Коваль С. Організаційно-методичні засади проведення аудиту тоарів та їх реалізації в аграрних підприємствах. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2020. № 4. С. 169-176. URL: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.4.21>
- 14.Колос І., Гудименко О. Інтеграція методів стратегічного управлінського обліку виробничих запасів: науково-методичні і прикладні аспекти. *Бухгалтерський облік і аудит: науково-практичний журнал*. 2017. Випуск 3. С. 35-48.
- 15.Кривешко О. В., Шпарик Я. Я., Мельник Н. В. Особливості управління запасами в кризових умовах. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10301> (дата звернення: 18.09.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2022.5.93](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.93)
- 16.Лищенко О. Г., Сердюк Є. М. Управління виробничими запасами: обліково-аналітичне забезпечення. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6654> (дата звернення: 26.09.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2018.11.51](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.11.51)
- 17.Лозовська Л., Бандоріна Л. Розробка програмного забезпечення для деяких задач управління виробничими запасами. *Молодий вчений*. 2022. 9 (109), С. 133-138. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-9-109-29>
- 18.Максименко І.Я., Іванченко А.Г. Особливості обліку виробничих запасів в управлінні діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 9. –

- URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7266> (дата звернення: 26.09.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.9.42](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.9.42)
19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси», затверджений Комітетом з міжнародних бухгалтерських стандартів від 01.01.2005 р.
URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_021 (дата звернення: 29.09.2023).
20. Меліхова Т.О., Градобік А.О. Удосконалення документування обліку та аудиту запасів на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2020. № 11 URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/11.pdf (дата звернення 10.09.2023).
21. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
22. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в підприємницькій сфері. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
23. Офіційний сайт. ТОВ «Телекарт-Прилад». URL: https://clarity-project.info/edr/38111769/finances?current_year=2020
24. Очеретько Л.М., Романова Ю.Ю. Проблеми та удосконалення організації обліку виробничих запасів. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7390> (дата звернення: 26.09.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.11.48](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.11.48)
25. Пікуліна О. В., Бобиль В. В., Мовчан М. В. Сучасні методи аналізу та управління виробничими запасами. *Науковий вісник ДДУВС*. 2021. № 3 (112). С. 304–310. DOI: [10.31733/2078-3566-2021-3-304-310](https://doi.org/10.31733/2078-3566-2021-3-304-310).
26. Пеняк Ю. С., Беляєва Л. А., Рудь О. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 5. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-09-01>
27. Пеняк Ю. С., Рудь О. О. Актуальні проблеми управління виробничими запасами в умовах воєнного стану в Україні. *Сучасний стан, проблем та*

- перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем*: Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. С. 172-175
- 28.Писаренко Т.М., Московчук А.Т. Стратегічний облік виробничих запасів на промисловому підприємстві. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси*. 2019. Випуск 16 (61). С. 105-111.
 - 29.Податковий кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
 - 30.Подмешальська Ю.В., Бабак С.С. Облік та контроль виробничих запасів для прийняття управлінських рішень на промисловому підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 22. С. 83-94.
 - 31.Подолянчук О.А. Виробничі запаси: економічна сутність та облік. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 5. С. 88-101.
 - 32.Поліщук О.М. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами агарних підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 42. С. 367-371.
 - 33.Рагуліна І., Нижня А. Облік та внутрішній аудит запасів на підприємстві: сучасний аспект. *InterConf*, 2021. Випуск 40. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/8138>
 - 34.Радіонова Н. Й., Тищенко С. В. Методичні засади проведення аудиту виробничих запасів. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2020. № 16 (96). С. 21-24.
 - 35.Рогова Д.О., Беренда Н.І. Мета та стадії проведення аудиту виробничих запасів. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Випуск 16. С. 168-171
 - 36.Роева О.С. Організаційні засади побудови бухгалтерського обліку запасів в процесі інноваційної діяльності: нормативно-правовий аспект. *Центрально-український науковий вісник. Економічні науки*. 2020, вип. 4(37). С. 274-290.

- 37.Роєва О.С. Розвиток управлінського обліку запасів в інформаційному забезпеченні інноваційної діяльності. *Центрально-український науковий вісник. Економічні науки*, 2020. Випуск 5 (38). С. 273-283.
- 38.Рубна Л.О., Яковенко Т.І. Економічна сутність поняття виробничі запаси на промисловому підприємстві. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 34. С. 319-324.
- 39.Рубан Л.О., Козел М.А. Формування та оптимізація виробничих запасів у логістичній системі. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 34. С. 313-318.
- 40.Семенова С. М. Облік виробничих запасів і аналіз ефективності їх використання [монографія] / О. М. Шпирко, С. М. Семенова. – Київ : ВД «Артек», 2018. – 239 с
41. Скаско О.І., Костецька Ю.Р. Методика аудиту виробничих запасів підприємства. *Вісник львівського торговельно-економічного університету*. Економічні науки. 2022. № 70. С. 89-93.
- 42.Степаненко О.І. Обліковий аспект побудови класифікації виробничих запасів. *Науковий вісник ужгородського національного університету*. 2020. Випуск 30. С. 166-171.
43. Степаненко О.І. Виробничі запаси: їх економічна природа та роль в господарській діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Випуск 47. С. 108-114
- 44.Степаненко О.І. Побудова процесу документування виробничих запасів: організаційний аспект. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 1 (63) С. 229-239. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2019-1-63-30>
- 45.Тарасова Г.О., Гулевич С.В. Організація обліку виробничих запасів та шляхи його удосконалення. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 15. С. 896-899
- 46.Тесак О. В. Облікова політика щодо контролю наявності й використання виробничих запасів. *Підприємництво і торгівля*. 2020. № 27. С.72-75. URL: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2020-27-13>

- 47.Томчук В. Михайлішина А. особливості обліково-аналітичного забезпечення управління виробничими запасами. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 3. С. 198-205.
- 48.Хмелюк А.В., Черненко П.В. Організація обліку, контролю та аналізу виробничих запасів *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2023. № 1(6) С. 135-143.
- 49.Чайка Т.Ю.. Лошакова С.Є., Волоріз Я.С. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності з урахуванням фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності. *Економіка та суспільство*. 2018. Випуск 15. С. 900-908.
- 50.Шевців Л.Ю., Тесляк М.М. Організація та методика обліку виробничих запасів як важливої складової оборотних активів підприємств. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. №5. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/2018/5/>
- 51.Шевченко Л. Я., Мулява В. Р. Сутність виробничих запасів, проблеми обліку та напрями його вдосконалення на підприємстві. *Економіка, управління та адміністрування*. 2022. № 4(102). С. 72–76. [https://doi.org/10.26642/ema-2022-4\(102\)-72-76](https://doi.org/10.26642/ema-2022-4(102)-72-76)
- 52.Kravchenko, O. V., Pasternak Ya. P. Організація первинного обліку виробничих запасів та особливості їх відображення в обліковій політиці підприємства. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2021. № 1(32). P. 138–146. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i32.200330>.